

Tehnologia de cultura "in vitro"

Mediul de cultura

- Alegerea si prepararea mediului de cultura adecvat
- Componente esentiale: apa, saruri organice, sursa de azot, vitamine, fitohormoni
- Componente optionale: azot organic, acizi organici, extracte de diferite origini

Apa si sarurile minerale

- Apa distilata, deionizata
- Macroelemente necesare intregii plante:
N, P, S, K, Mg, Ca, Na, Cl
- Microelemente: Fe, B, Zn, Mn, Ni, I, Al
- Fe – sub forma de chelat
 $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O} \cdot \text{EDTA}$ care favorizeaza
absorbtiia ionului Fe^{++}

- C organic
- Tesuturile cultivate in vitro nu sunt complet autotrofe
- Sursa de C este zaharoza sau glucoza
- Zaharoza se utilizeaza 2-3%
- Mio-inositol care se adauga 100 mg/l amelioreaza cresterea celulelor

Vitaminele

- Au absoluta nevoie de tiamina
- O ameliorare a cresterii : acid nicotinic si piridoxina
- Pantotenat de Ca si biotina dar acestea nu sunt considerate factori de crestere limitanti

Fitohormonii

- Pot fi substante endogene – sintetizate de catre plante
- Substante de sinteza cu efect similar
- Stimuleaza diviziunile celulare si provoaca formarea de muguri noi sau asigura dezvoltarea mugurilor neoformati
- Principalii reglatori de crestere: auxinele, citochininele, giberelinele
- Caracteristici: actioneaza in doze mici, reactioneaza in mod specific la nivelul celulelor prin intermediul receptorilor, actioneaza in echilibru unii cu ceilalti
- Induc efecte variabile in functie de concentratiile utilizate, in doze mari pot fi inhibitori sau toxici

Auxinele

- AIA – acid indolil acetic – naturala
- Auxine sintetice – acidul 2-4 diclorfenoxiacetic (2,4D), acid naftil acetic (ANA), acidul naftoxiacetic (ANO)
- Sunt incorporate in mediu in concentratii cuprinse intre 10^{-7} - 10^{-4} M in functie d escopul urmarit: formarea de calus, organogeneza, embriogeneza

Citochininele

- Endogene: zeatina, isopentoniladenina
- De sinteza: benziladenina, (BA), kinetina
- Concentratii: 10^{-7} - 10^{-4} M stimuleaza metabolismul si diviziunea celulara, favorizeaza dezvoltarea mugurilor (efect caulogen)

Componente optionale

- Azotul organic: aminoacizii (glutaina, asparagina) si adenina
- Glicina 2mg/l, asparagina 100 mg/l, prolina 100mg/l, L-arginina si cisteina 10 mg/l, hidrolizatul de cazeina sau L-glutamina 0,02-0,1%
- Acizii organici: celulele nu pot utiliza acizii organici ca unica sursa de carbon
- Substante complexe: hidrolizate proteice, extract d edrojdie, extract d emalt, preparat de plante (endosperm de nuci d ecocos, suc de portocale sau tomate)

Pregatirea mediului de cultura

- Se prepara solutii stoc prin dizolvarea substantelor chimice in apa distilata si se pastreaza in sticle inchise, la intuneric, la 5°C.
- Se adauga zaharoza, se adauga volumul de apa, se ajusteaza pH-ul mediului la 5,5-5,8 inainte de autoclavare cu sol de NaOH 0,1N
- Agarul 8-10 g/l
- Se sterilizeaza la 121°C timp de 15-20 de minute
- Se sterilizeaza fie in vasele de inoculat, fie in vase mai mari si se repartizeaza in vase mai mici in incinta sterila
- Substantele termolabile (vitaminele, AIA, GA₃) se sterilizeaza prin filtrare

Alegerea mediului de cultura

- Murashige-Skoog
- Gamborg
- Asociate cu diferite formule de vitamine si diverse concentratii de hormoni
- Pentru morfogeneza, culturi d emeristeme si regenerarea plantelor se foloseste mediul MS – cu concentratie ridicata de saruri
- Mediul de inducere a calusului – concentratie mare de auxina si concentratie mica de citochinina
- 2,4D in cantitate de 1,5UM
- Calusul poate fi mentinut pe acelasi mediu d ecultura sau poate fi trecut pe mediul de crestere cu o concentratie de hormoni care asigura cresterea optima

- Pentru obtinerea plantelor calusul se trece pe un mediu de regenerare in care componenta de baza sunt fitohormonii
- Citochininele induc formarea lastarilor
- Pentru inradacinarea lastarilor se adauga o auxina: ANA, AIA, AIB
- 2,4-D inhiba diferentierea lastarilor – nu s include in mediul de regenerare
- Pentru inducerea embriogenezei calusurile sunt initiate si mentinute intr-o prima etapa pe mediu cu 2,4D urmand ca in al doilea pasaj materialul sa ajunga pe un mediu lipsit de hormoni

Explantul

- Fragmentul de țesut vegetal care urmează a fi cultivat "in vitro"
- Prelevat de pe o plantă mamă
- Poate fi izolat din orice parte a organismului vegetal cu condiția să conțină țesuturi vii
- Rezultate bune cu: varfuri de creștere, embrionii, mugurii, nodurile
- Segmente de tulpină, rădăcina, frunza, floare, fruct
- Antere, polen, ovare, ovule, celule

- Explantul prelevat se caracterizeaza printr-un echilibru biochimic dependent de varsta plantei mama, de stadiul fiziologic al acesteia, de organul la al carui nivel a fost efectuata prelevarea; structura si dimensiunile explantului insusi

Clasificarea explantelor

- Explantele ce contin celule nediferentiate: celule meristemice caulinare (apex, muguri, noduri, meristeme) – mediul trebuie sa permita declansarea functionarii celulelor in asa fel incat "programul" lor sa se desfasoare normal
- Explantele din tesuturi diferiteiate cu celule specializate – mediile trebuie sa induca dediferentierea si redobandirea capacitatii de diviziune si constituirea unei structuri meristemice

- Alegerea buna a explantului este o conditie esentiala a reusitei culturii "in vitro"
- Totipotenta celulara este cu atat mai eficace cu cat planta mama este mai tanara

Initierea culturilor

- In conditii de sterilitate totala
- Sterilizare tesuturilor prelevate: hipoclorit de de calciu sau sodiu – 10-30 minute precedata de imersarea materialului in alcool 70% 30 sec-1 minut, spalarea cu apa distilata sterila
- Manipularea materialului vegetal in asa fel incat sa fie evitata contaminarea ulterioara – manipularea la hote cu aer filtrat prin pori de 0,22 microni

2009/05/05

Incubarea culturilor

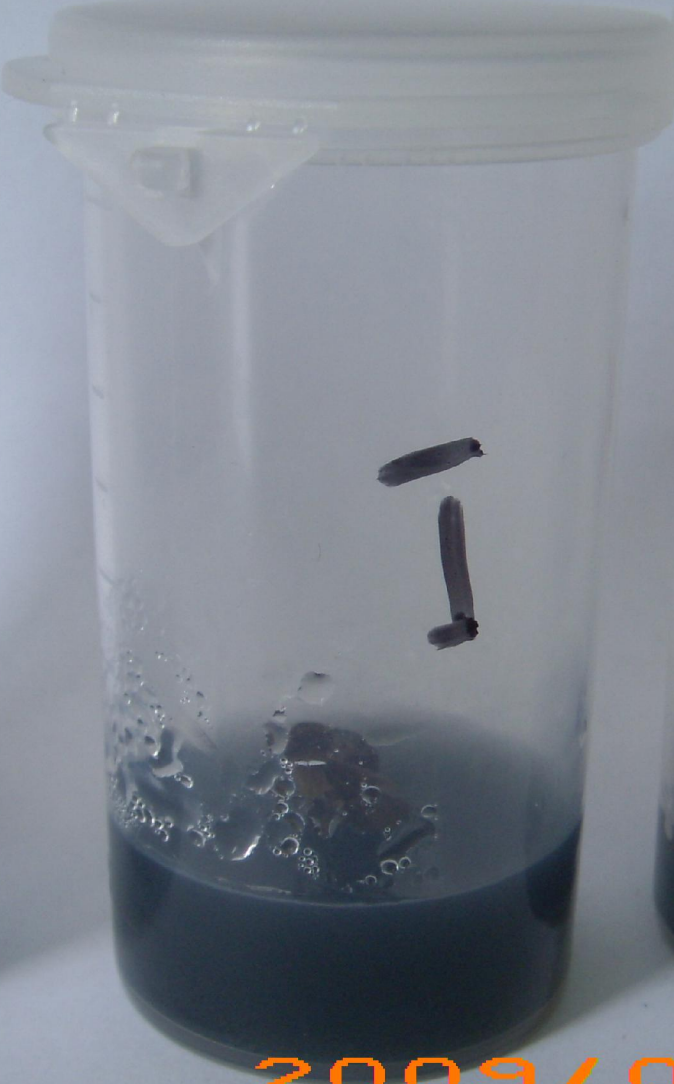
- In camere de crestere
- Incinte climatizate cu regim fotoperiodic reglabil
- Regimul termic este 25-27⁰C, iar umiditatea de 90-100%

2009/05/05

Regenerarea plantelor

- Regenerarea pe doua cai:
- Prin organogeneza somatica (via mugure)
- Embriogeneza somatica

2009/05/05

organogeneza somatica (via mugure)

- Multiplicarea celulelor explantului pe medii adecvate cu formare de calus
- Calusul trebuie mentinut ca atare o perioada de timp indelungat prin subcultivarea la intervale de 4-10 saptamani
- Sau prin modificarea componentei hormonale din mediu poate fi facut sa parcurga un proces de diferentiere generand muguri
- Diferentierea mugurilor este indusa de concentratii mari de citochinina
- Lastarul care se dezvolta din mugure "in situ" se separa si se transfera pe mediu nou pentru inradacinare
- La unele specii este posibila diferentierea mugurilor adventivi direct pe explant fara a fi necesara etapa de caulogeneza

Embriogeneza

- Initierea formarii de embrioizii din calus, din celule izolate, din agregate celulare in suspensie
- Embrioizii astfel formati (desi provin din celule somatice) parcurg aceleasi etape de dezvoltare ca si embrionii normali
- Pe medii de cultura adecvate, embrioizii genereaza noi plante

Micropropagarea plantelor prin "vitro cultura"

- Pentru multiplicarea "in vitro" sunt utilizate trei cai:
- A. Embriogeneza somatica: se formeaza embrioni pe explant, in calusuri sau in suspensii celulare
- B. Formarea lastarilor adventivi: se pot obtine lastarii direct pe explant prin organogeneza directa, in calusul derivat din explantul primar prin organogeneza indirecta
- C. Lastarirea axilara multipla: la nivelul varfurilor sau mugurilor laterali, proliferarea lasatrilor odata inceputa poate fi stimulata prin subcultivari succesive; absenta anomaliilor genetice este un avantaj

Etapele tehnologiei de multiplicare

- Stabilirea unei culturi de tesuturi aseptice
– marirea vizbila a mugurilor sau varfurilor tulpinii, aparitia adventiva pe explant
- Cresterea rapida a structurilor care vor da nastere la plante (etapa de multiplicare propriu-zisa)
- Pregatirea plantelor pentru trecerea pe substratul de sol

In primele faze al culturii "in vitro" se urmareste readucerae, apoi mentinerea materialului initial intr-o stare juvenila

Din acestia se obtin noi butasi identici – procesul de multiplicare este foarte scurt si poate fi reprodus la infinit

Se pot produce cantitati impresionante de plante

Multiplicarea si ameliorarea plantelor

- Se obtin cantitati mari de plante identice
- Se poate folosi metoda si in cadrul programelor de ameliorare a plantelor
- Se pot produce seminte artificiale
- Acestea sunt embrioizi obtinuti prin somatogeneza
- Acestia sunt protejati de un strat nutritiv si pot fi semnati direct in sol

Producerea de plante libere de virusuri prin cultura de meristeme

- Pentru eliminarea virusurilor – cultura de tesuturi – si/sau termoterapia
- Obținerea unei singure plante sanatoase care apoi poate fi multiplicata prin micropropagare
- Explantele pt reproducerea plantelor libere de virusuri sunt meristemele care se cultiva pe medii nutritive si pastreaza caracterele genetice ale parintelui

Androgeneza si ginogeneza experimentală in cultura de celule in vitro la plante

- Haploidia – consta in aparitia unor organisme care contin un sigur set cromozomial
- Monohaploizii derivati din plante diploide, sunt sterili
- Polihaploizii derivati din specii poliploide, contin mai multe seturi cromozomiale, identice sau diferite si in functie de continutul de genomuri sunt sterili sau fertili

Dezvoltarea anormala a embrionului

- Poliembrionia a fost observata prima data la orez
- La germinarea unei seminte se dezvolta doua plantule
- In 30 din 100 de cazuri una dintre plantele gemene este haploida iar cealalata este diploida
- Planta diploida provine din zigot, iar cea haploida din una dintre celulele sinergide

Fertilizarea anormala

- Cauza aparitiei haplozilor naturali:
- In plantulele gemene sau dupa o hibridare interspecifica – in timpul primelor mitoze ale embrionului cromozomii unei dintre specii sunt eliminati; lipsiti de albumen, embrionii haploizi nu-si pot continua crestera pe planta mama; este obligatorie dezvoltarea lor in vitro

Partenogeneza si androgeneza in situ

- Se produc atunci cand un singur gamet femel sau mascul participa la formarea embrionului
- Haploizii partenogenetici apar cu frecvente scazute (10^{-3} - 10^{-7})
- Se induce dezvoltarea haploizilor cu o frecventa mai mare: utilizarea unor genitori cu gametogeneza anormala, inhibarea dublei fecundari (utilizarea unor agenti chimici sau fizici pentru a bloca formarea celor doua nuclee generative functionale), iradierea polenului- cea mai frecvent utilizata metoda

